

"עבודה ומלחמה"

תמונת המצב בשוק העבודה ונשים

אלה בר דוד, מרץ 2024

על מה נדבר היום

נתוני מאקרו

נשים בשוק העבודה

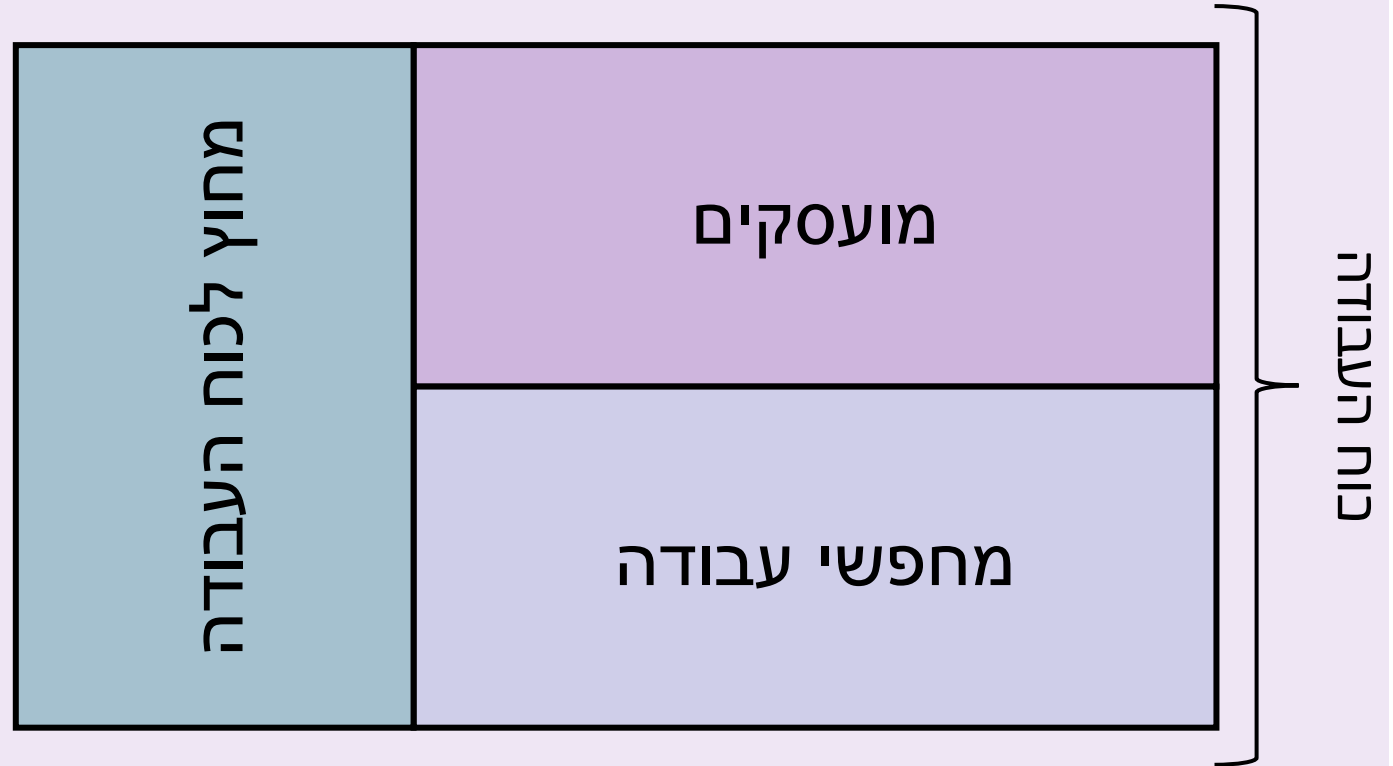
השפעת מלחמת חרבות ברזל

מאפייני תעסוקת מפונים

סיכום

הגדרות כלליות – שוק העבודה

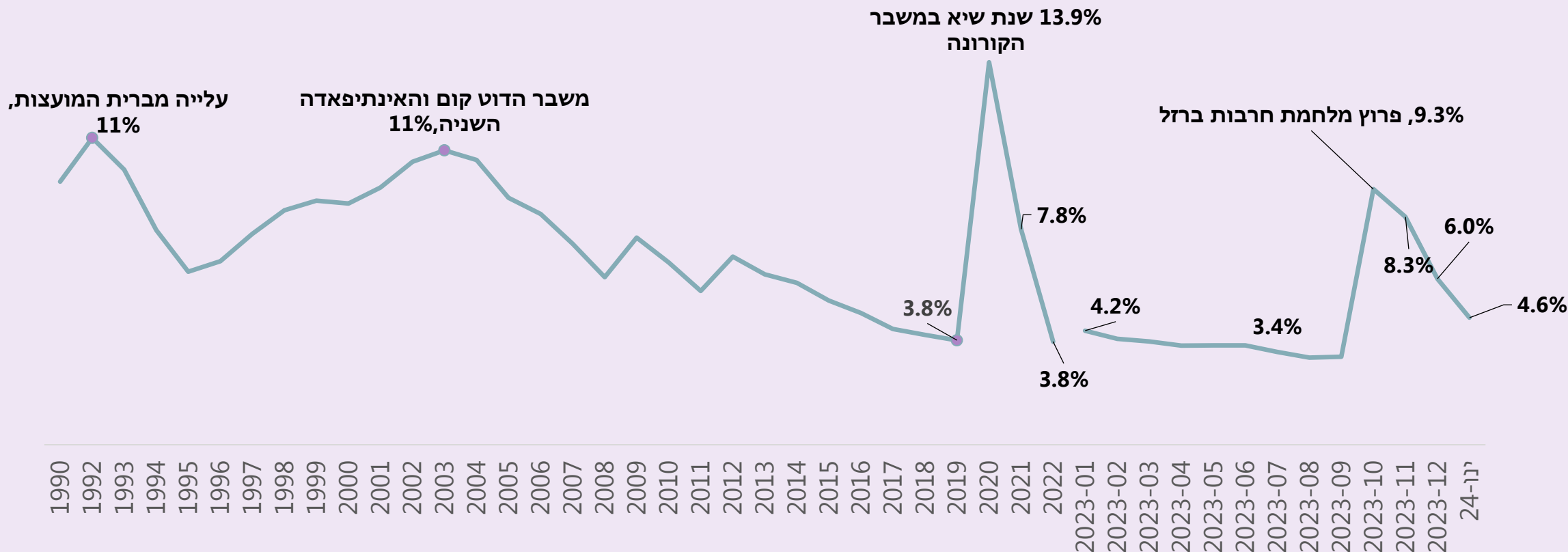
אוכלוסייה:

$$\frac{\text{מועסקים}}{\text{אוכלוסייה}} = \text{שיעור תעסוקה}$$

$$\frac{\text{מחפשי עבודה}}{\text{כוח העבודה}} = \text{שיעור אבטלה}$$

בחודש ינואר השפעת המלחמה על שיעורי האבטלה ממשיכה לרדת – החל"ת הוכיח את עצמו בשנית

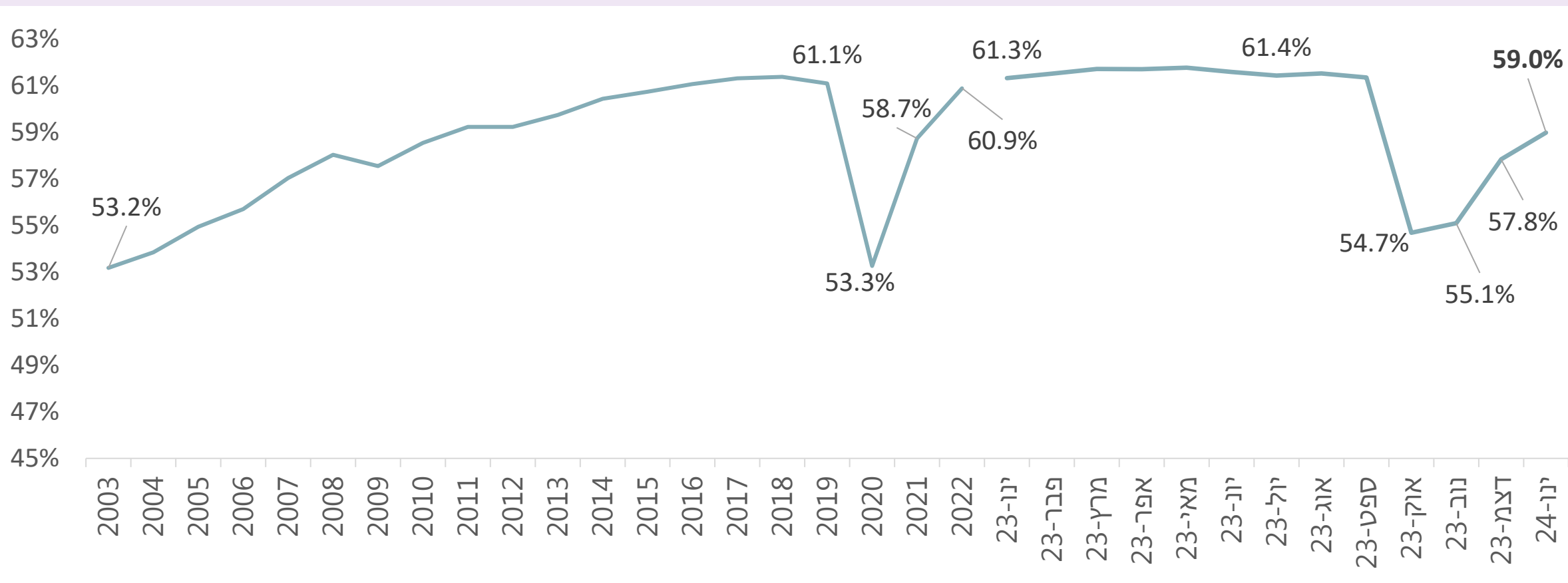

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס

*ממרץ 2020 ועד דצמבר 2021 ומאוקטובר 2023 שיעור האבטלה כולל נעדרים כל השבוע מסיבות כלכליות (חל"ת או בגלל צמצומים).

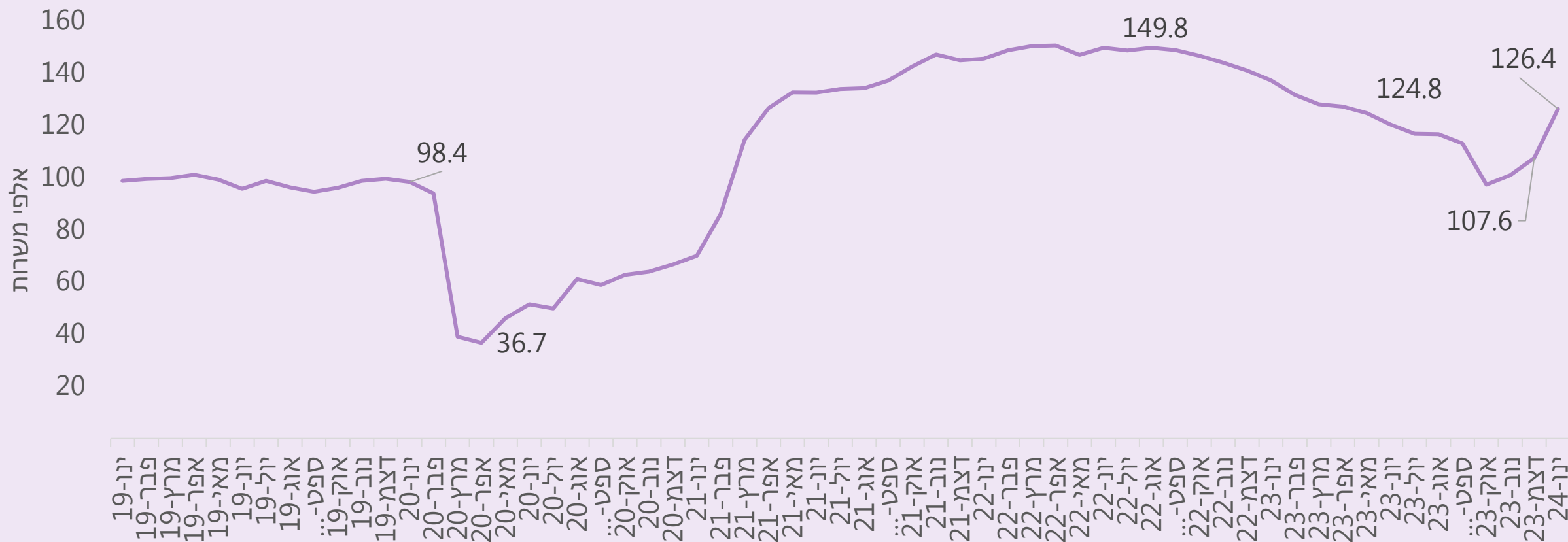
אוכלוסייה בגילי +15. שיעור האבטלה ברמה חודשית מנוכה עונתיות

המשך עליה בשיעור התעסוקה גם בחודש ינואר

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר כוח אדם של הלמ"ס
*ממרץ 2020 ועד דצמבר 2021 ומאוקטובר 2023 שיעור האבטלה כולל נעדרים כל השבוע מסיבות כלכליות (חל"ת או בגלל צמצומים).
אוכלוסייה בגילי +15. שיעור האבטלה ברמה חודשית מנוכה עונתיות

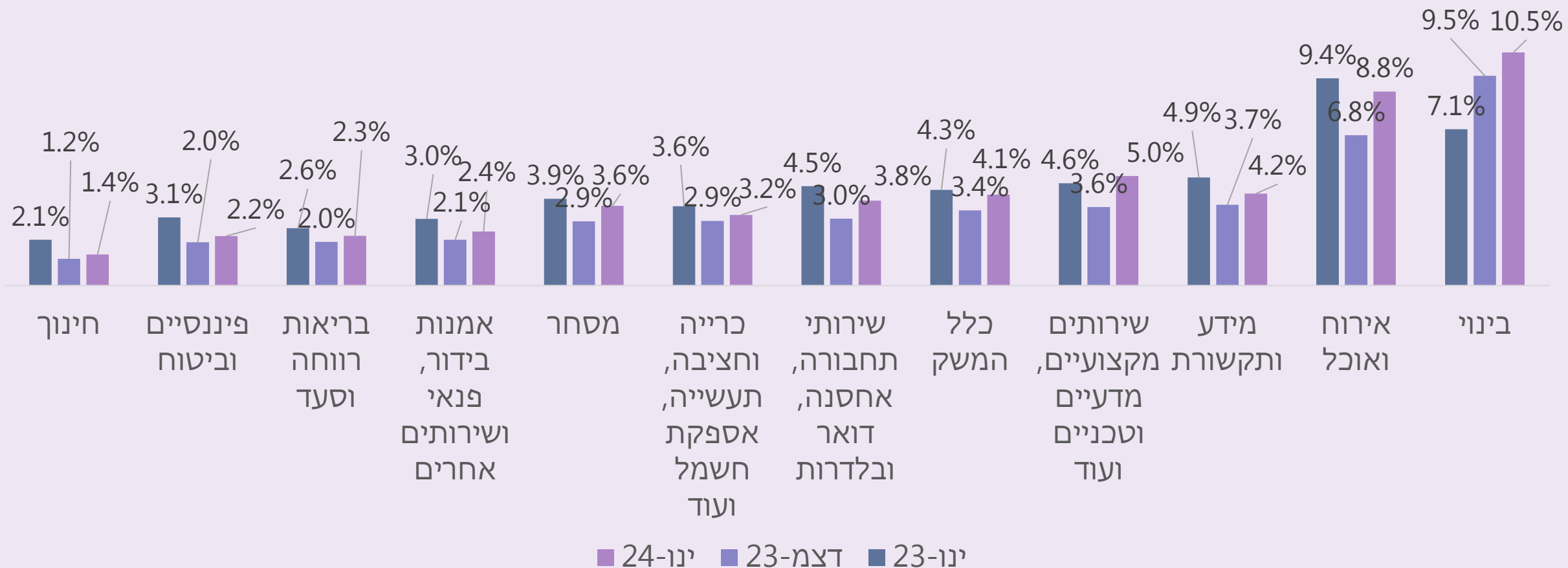
עלייה חדה במספר המשרות הפנויות לעומת חודש דצמבר

מקור: עיבודי אגף אסטרטגיה במשרד העבודה לנתוני הלמ"ס
*הנתונים מנוכי עונתיות.

שיעור משרות פנויות בענף

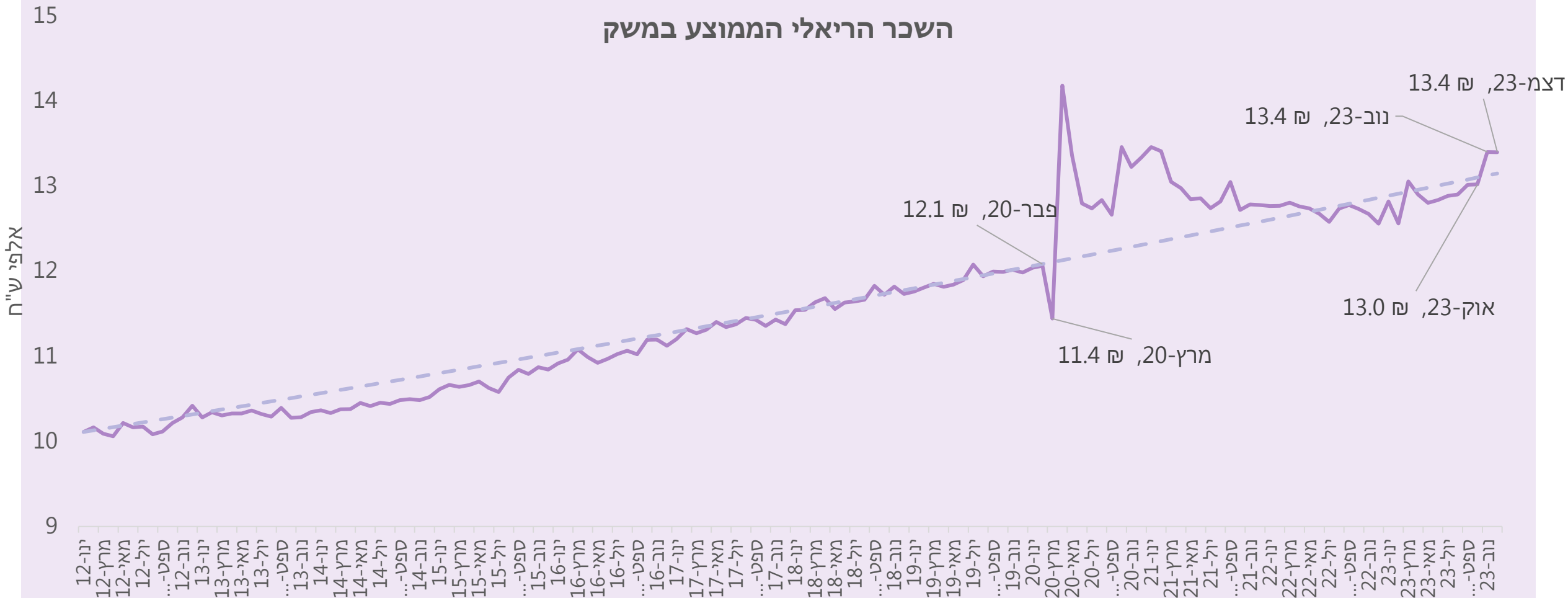
גידול בשיעור משרות פנויות גבוה בכלל הענפים במשק ובדגש על ענף הבינוי וענף האירוח והאוכל.
חלק משמעותי מהגידול נובע מיציאת העובדים הפלסטינים

שכר ריאלי ממשוך לעלות

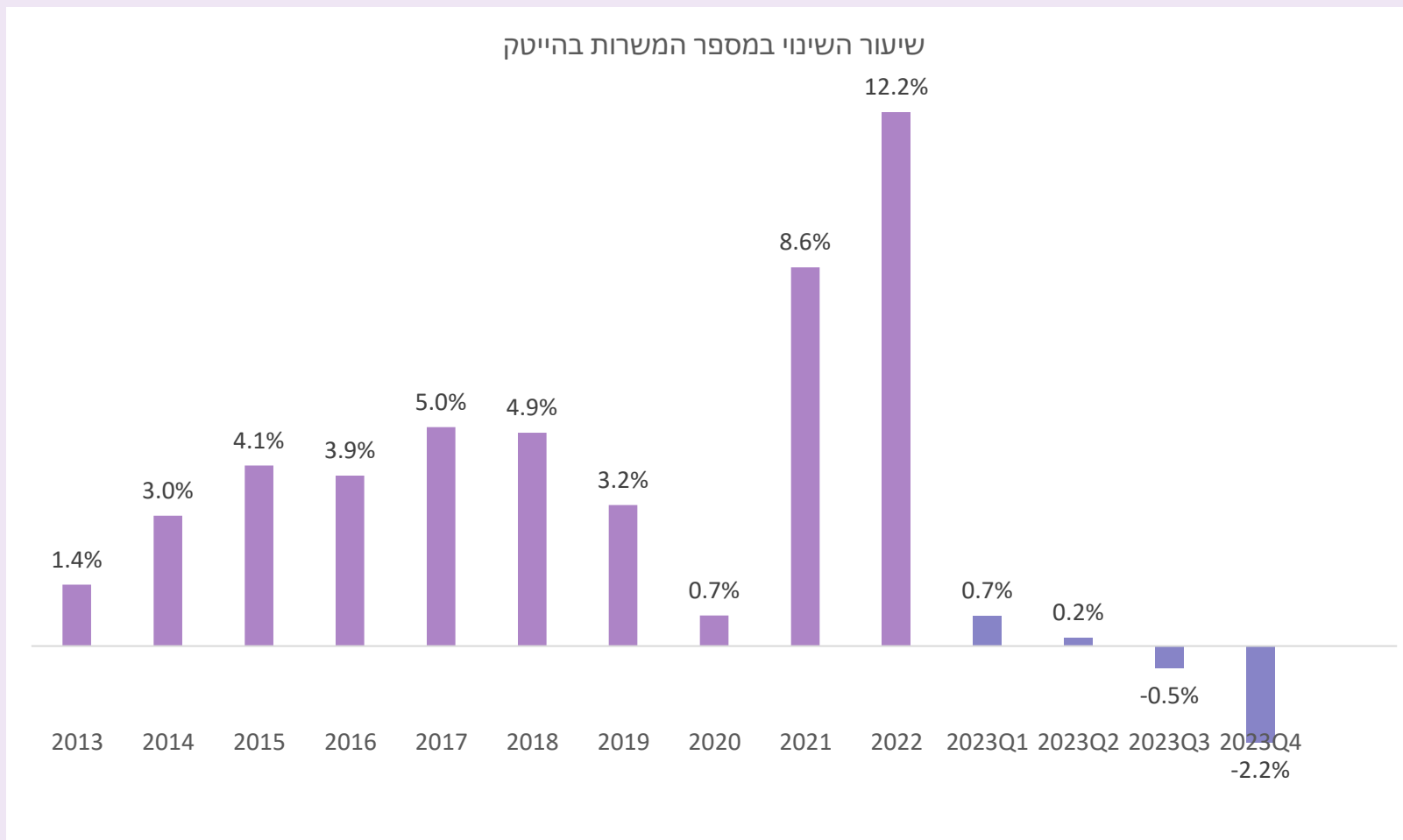
עלייה מעל לקו המגמה בחודש נובמבר שנמשכה לתוך דצמבר 2023

השכר הריאלי הממוצע במשק

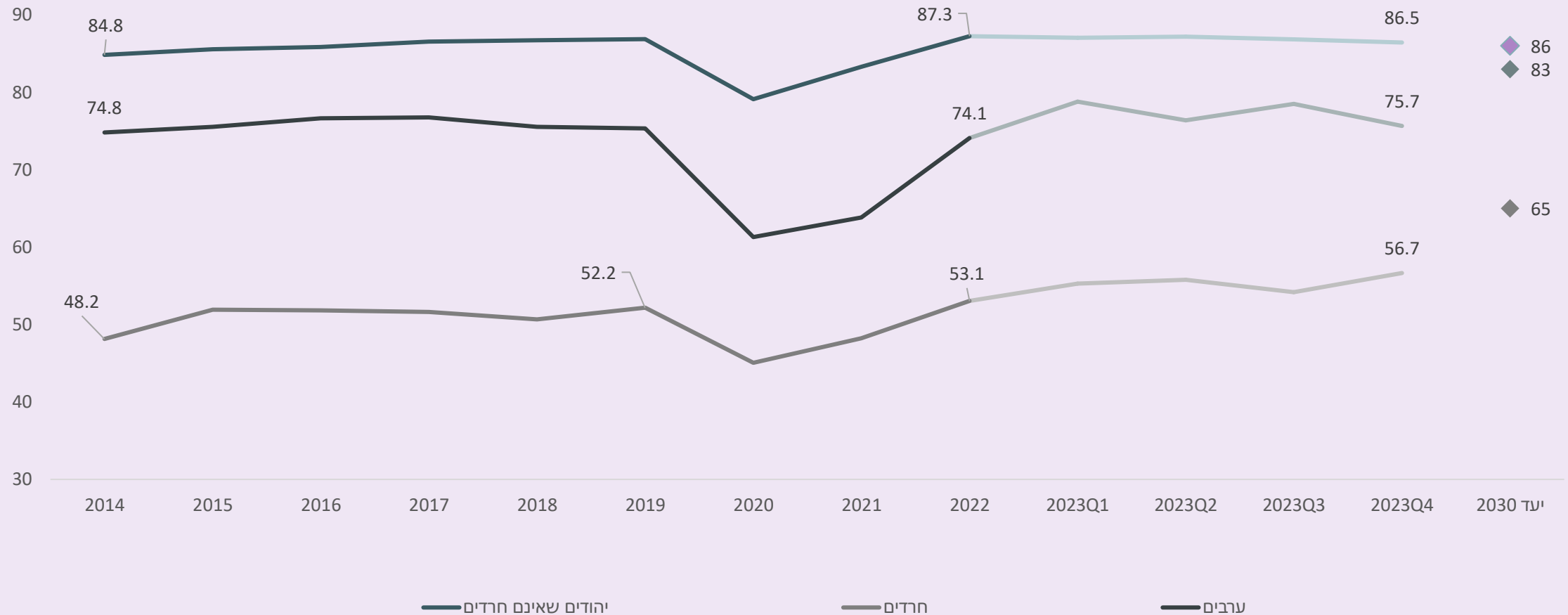
מקור: עיבודי אגף אסטרוטגיה במשרד העבודה לנתוני סקר משרות פנויות של הלמ"ס

ירידה במספר המשרות שנוספו בהייטק ב-2023

שיעור תעסוקה לפי אוכלוסיות

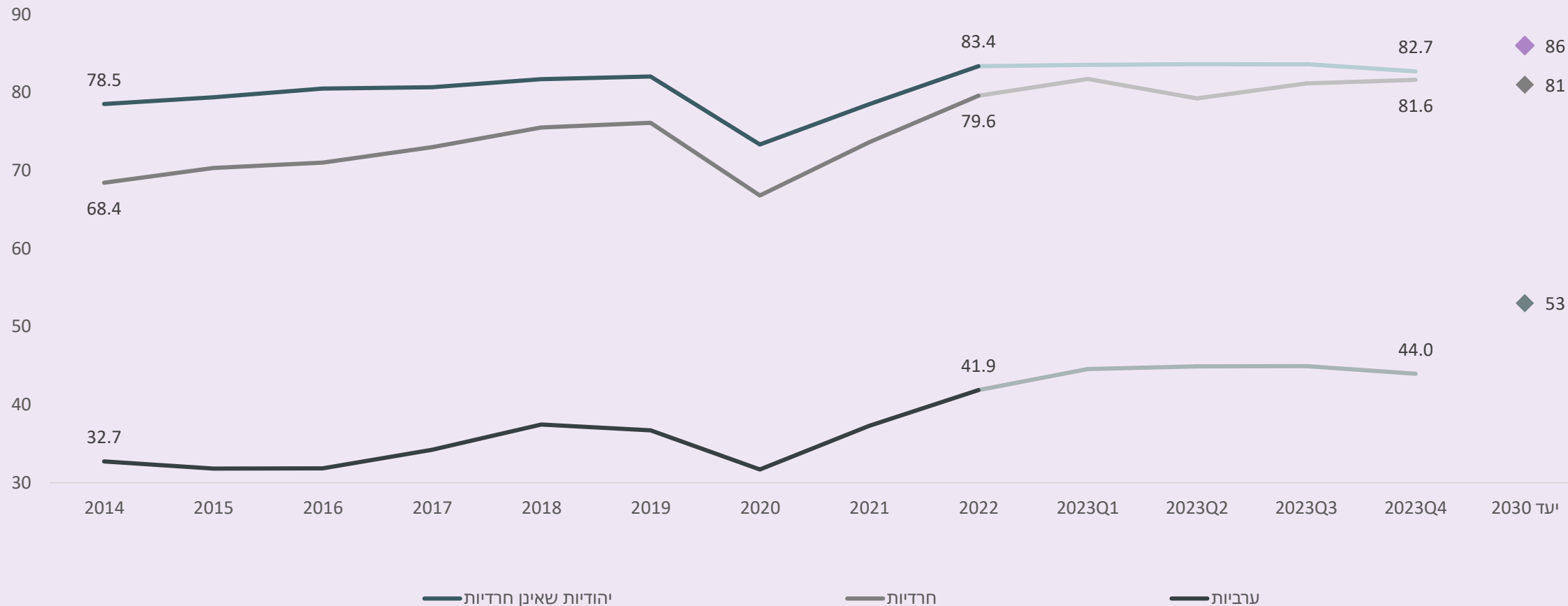
שיעורי תעסוקת גברים חרדים עלו בשנים האחרונות אחרי שנים של סטגנציה

שיעור תעסוקה לפי אוכלוסיות

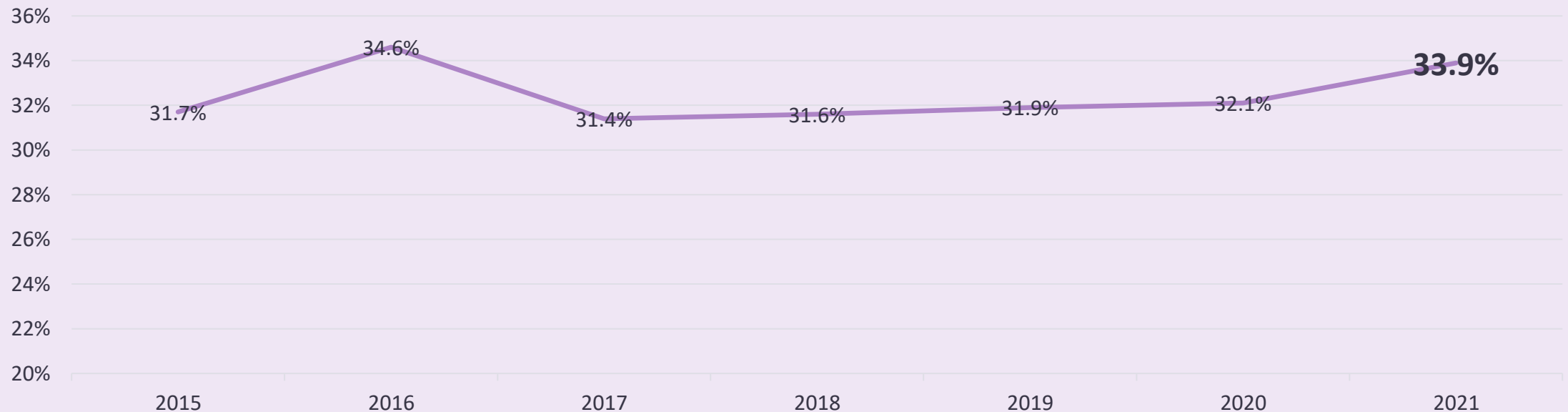
שיעורי תעסוקת נשים ערביות עלתה בשנים האחרונות

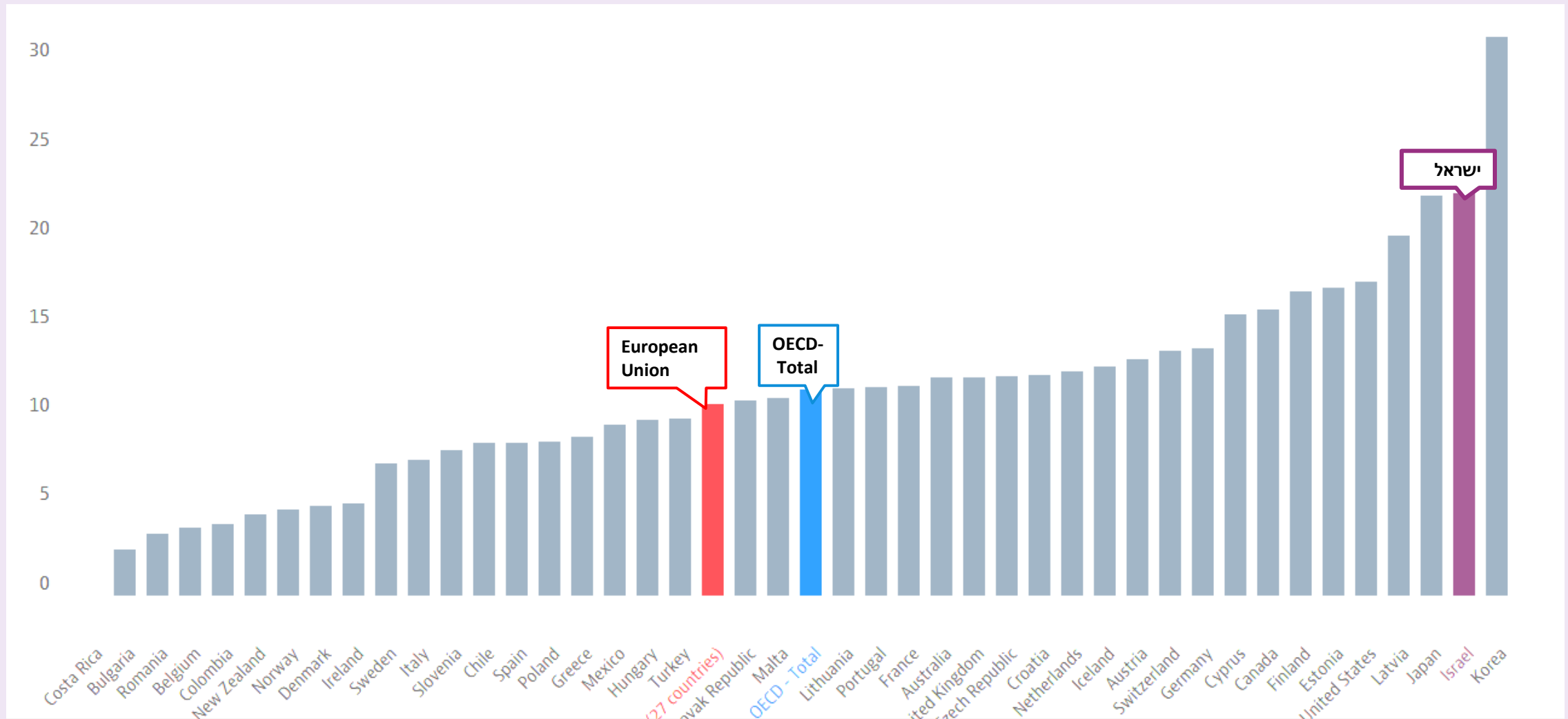
פערים מגדריים

פערי השכר בין גברים לנשים עדיין לא מצטמצמים, וגם בהשוואה לעולם הפער מאוד גבוה

פערי שכר מגדריים

פערי השכר המגדריים בישראל גבוהים ביחס למדינות ה-OECD

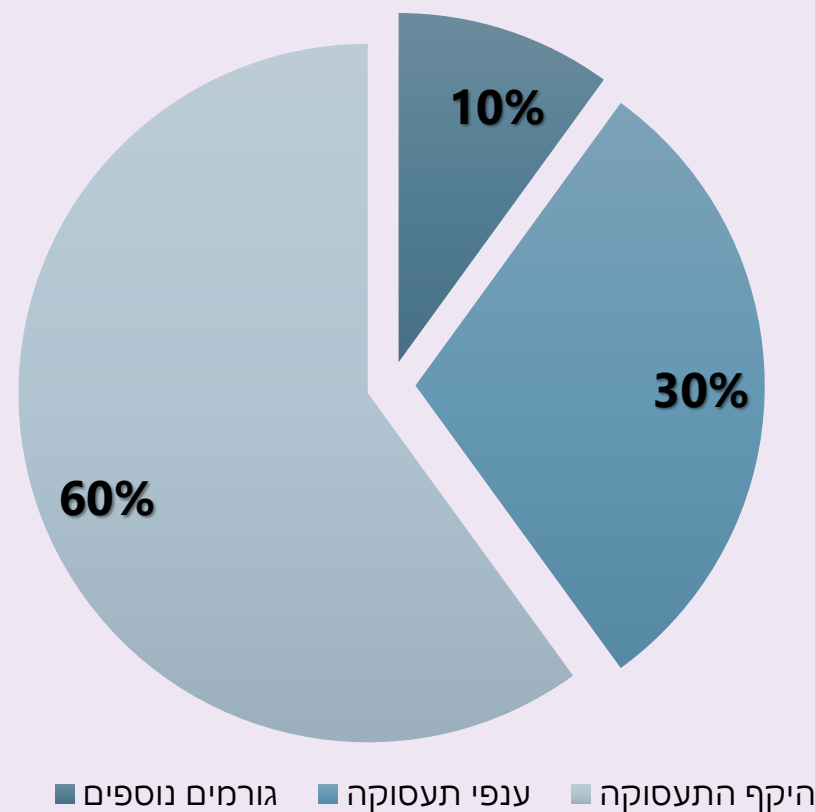

פערי שכר מגדריים

הכנסה חודשית ממוצעת לשכירות ושכירים בגילאי 25-64*

רכיבי פער השכר**

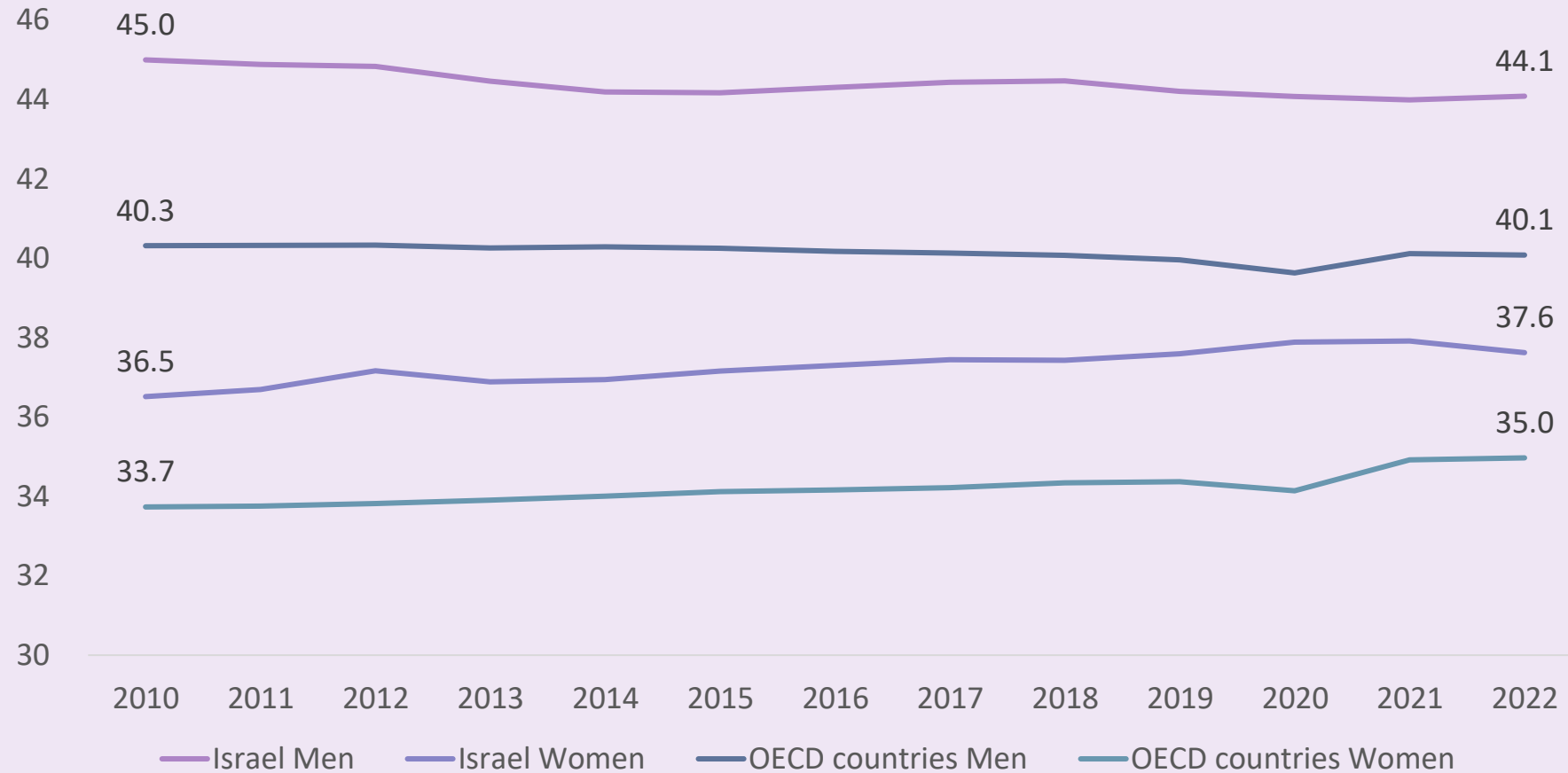
צמצום הפער יביא
לעליה של 7% בתל"ג =
91 מיליארד ₪***

* הפרש ההכנסות בין נשים לבין גברים באחוזים
** עיבוד מכון ברוקדייל לסקר הוצאות משק הבית, למ"ס
*** מחקר של הכלכלן הראשי במשרד האוצר

שעות עבודה לשכירים (גילי 15-64)

בישראל עובדים יותר, פערים תעסוקה מגדריים מצטמצמים. פערי השעות – תרומה משמעותית לפערי שכר מגדריים

היקף תעסוקה - נשים עובדות פחות שעות לעומת גברים

נשים עובדות פחות שעות
בשבוע, מהעובדים במשרה
מלאה ^

נשים שכירות עובדות
בממוצע פחות שעות
בשבוע**

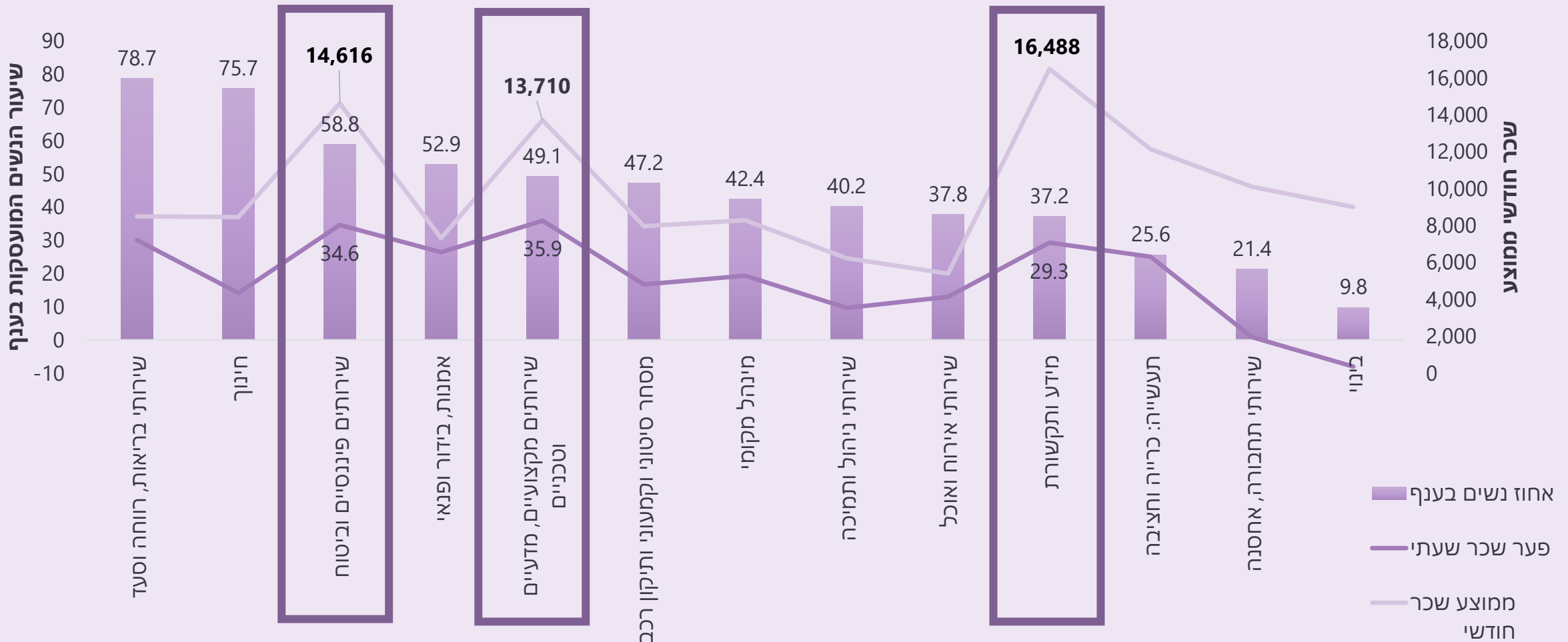

יותר נשים מועסקות במשרה
חלקית*

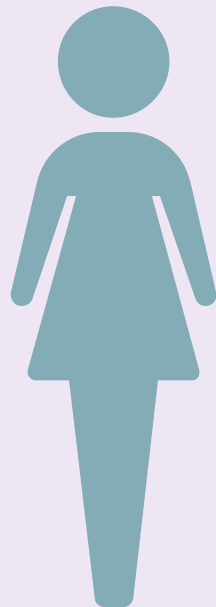
ענפי תעסוקה -

שיעור נשים גבוה = שכר ממוצע נמוך

שיעור נמוך של נשים בתפקידי ניהול ובתפקידים בכירים בשכר גבוה

23%
מהדירקטורים
בחברות ציבוריות[^]

45%
מהדירקטורים
בחברות ממשלתיות[^]

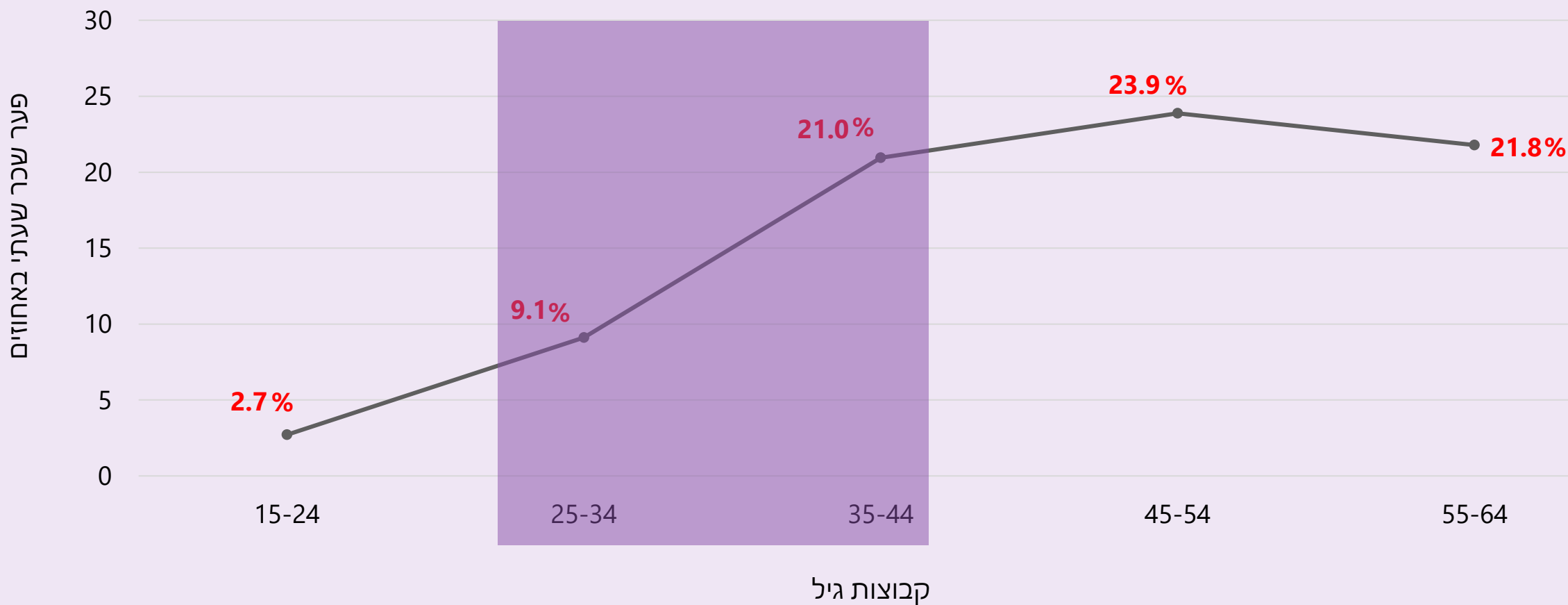
34%
מהמנהלים במשק
בישראל*

43%
מהעובדים
הבכירים בשירות
המדינה**

OECD[^]
[^] נתונים על נשים בדירקטוריונים של חברות ממשלתיות וציבוריות, מרכז המידע והמחקר של הכנסת.
* דין וחשבון על הוצאות השכר בשירות המדינה וגופי הביטחון. משרד האוצר, אגף השכר והסכמי עבודה.
** סקר הוצאות משק הבית, למ"ס (לפי סיווג משלחי היד)

פער השכר המגדרי השעתי גדל סביב גיל ההורות

פער השכר השעתי הממוצע, לפי קבוצות גיל, ב-% *

מאקו

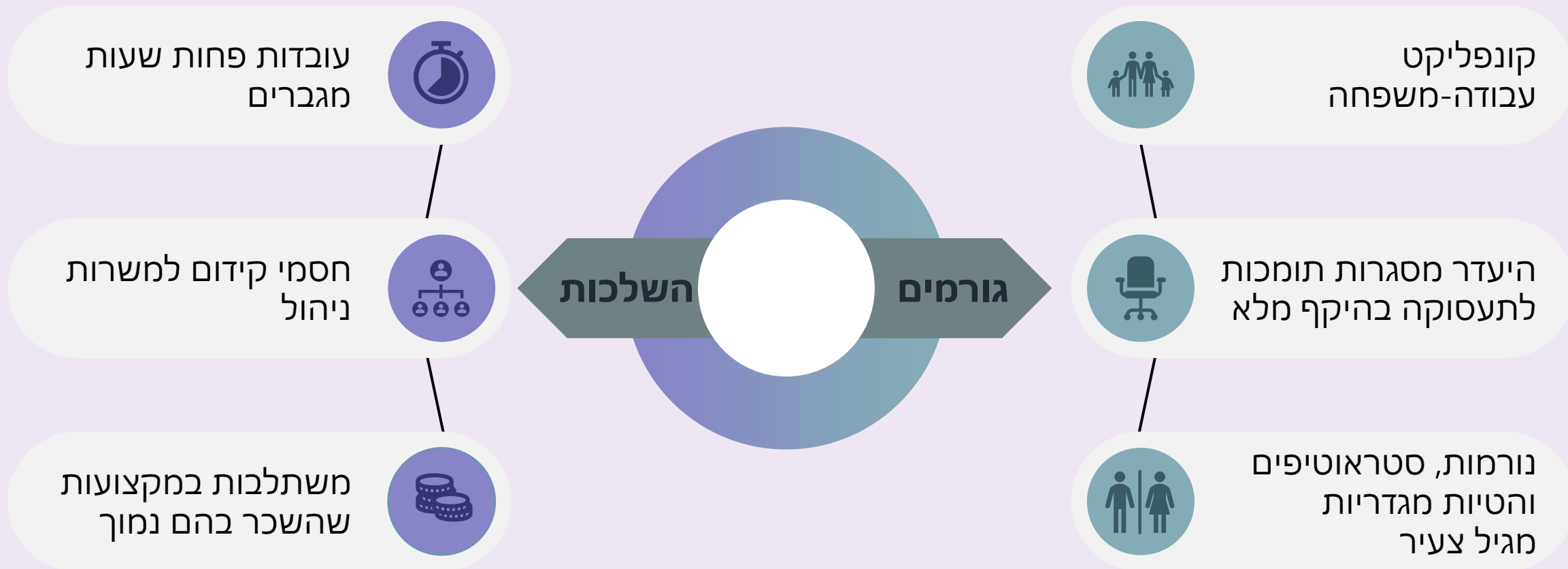
ארץ נהדרת

חופש גדול?

התיק נופל בעיקר על האימהות

0:15 / 4:24

פערי שכר מגדריים – גורמים והשלכות

בנצ'מרק - השפעת כלים לצמצום פערי שכר בעולם*

היעדר השפעה/ השפעה שלילית

תעודות הוקרה ותחרויות

- אין בהכרח השפעה חיובית על צמצום פערי השכר

הסדרי עבודה גמישים

- לאורך זמן: עבודה מהבית מרחיקה ממוקדי קבלת ההחלטות ומצמצמת אפשרויות קידום והעלאת שכר

תמריצים כלכליים

- מבליטים סטריאוטיפים

השפעה חיובית

שקיפות בשכר

- חובת פרסום נתוני שכר
- איסור על נוהל "סודיות שכר"
- אימוץ וולונטרי של שקיפות בשכר

הסדרי עבודה גמישים

- העלאת שיעור הנשים החוזרות למקום עבודתן בתום תקופת ההורות
- העלאת שעות העבודה של אימהות צעירות

תמריצים כלכליים

- מצמצמים באופן מתון פערי ייצוג

כישרים והכשרות מקצועיות

- עלייה בשיעורי התעסוקה של נשים בכלל ובענפים עם ייצוג נמוך
- השפעה חיובית בטווח הארוך, על שיעור תעסוקה ועל שכר

מנטוריות, מודלים לחיקוי ונטוורקינג

- מודלים לחיקוי העלו סיכוי לבחירת מסלולי לימוד רצויים
- מנטוריונג משפר תוצאות ביניים
- נטוורקינג השפעה על ייצוג בדרג

סבסוד וכלים כלכליים

- שכר מינימום
- סיוע בפתחת עסקים בבעלות נשית

חופשות הורות לאבות

- עלייה בשיעור הגברים שמימשו זכאותם לחופשה העלתה את השכר של בנות זוגם

מסגרות לילדים בגיל הרך

- ככל שהסבסוד גבוה יותר והעלות נמוכה
- ככל שיש יותר מסגרות, הפועלות על פני שעות ארוכות יותר

העדפה מתקנת ומכסות ייצוג הולם

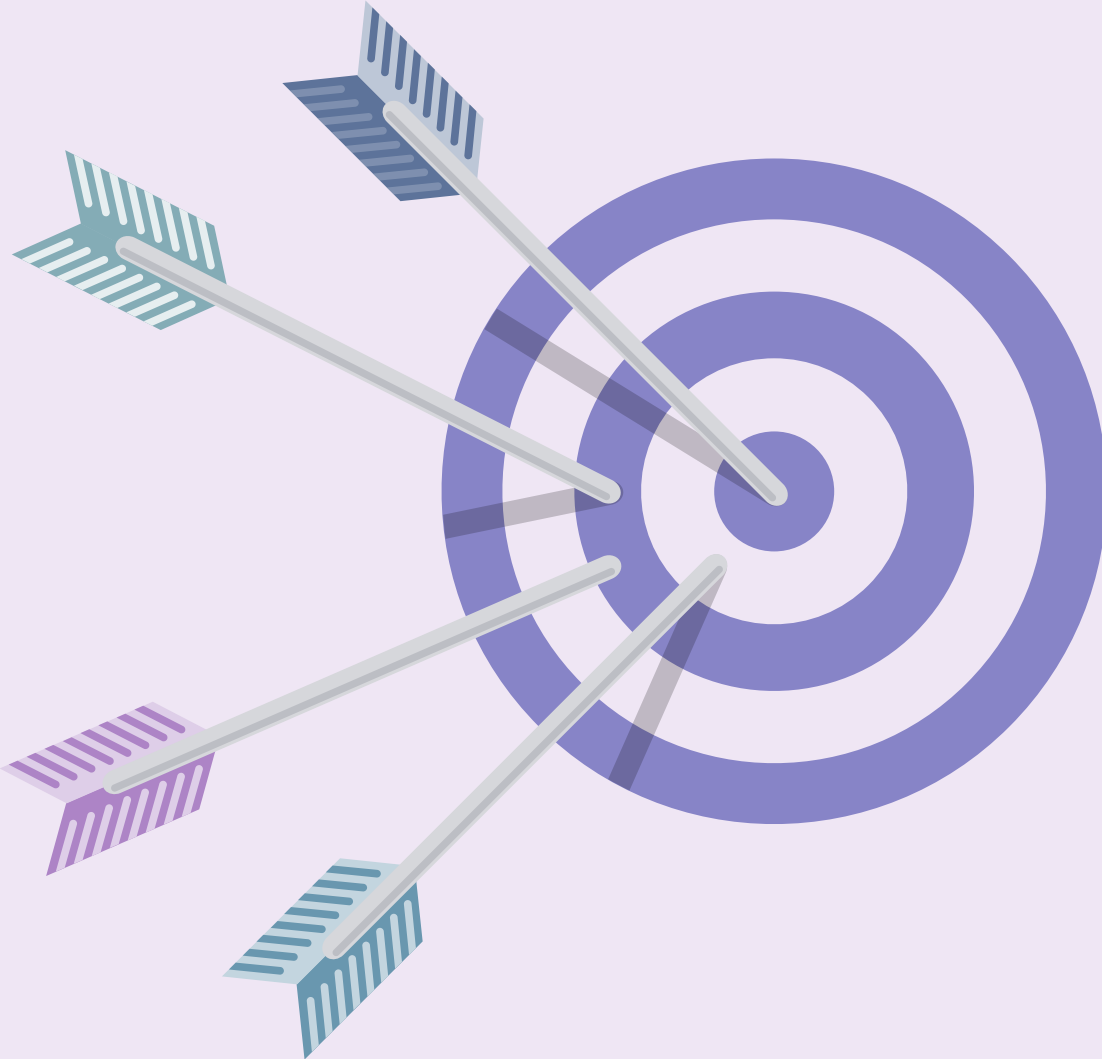
- צמצום פערים בייצוג בדרג בכיר ובענפי תעסוקה
- יעילות יותר ככל שהמכסות הן מנדטוריות וככל שהמיקוד בתוצאה

איכות תעסוקה – יעדי 2030

צמצום פערי השכר המגדריים בקצב
של 2.6% לשנה לגילאי 25-39

כיווני פעולה ראשוניים:

- 1 הכוון תעסוקתי לפני, במהלך ולאחר הלימודים
- 2 הגדלת היצע מסלולי ההכשרה המקצועית לנשים
- 3 צמצום תמריצים שליליים ליציאה לעבודה ולהגדלת היקפי משרה, כולל בחינת שינויי חקיקה
- 4 פיתוח ובחינה יישומית של תכניות קידום תעסוקתי לנשים ומענים תומכי-הורות

צירי פעולה לצמצום הפער

כלים מנדטוריים אשר אינם מתירים שיקול דעת לגבי אופן יישומם. לדוג': חופשת הורות לאבות, שקיפות שכר וכו'

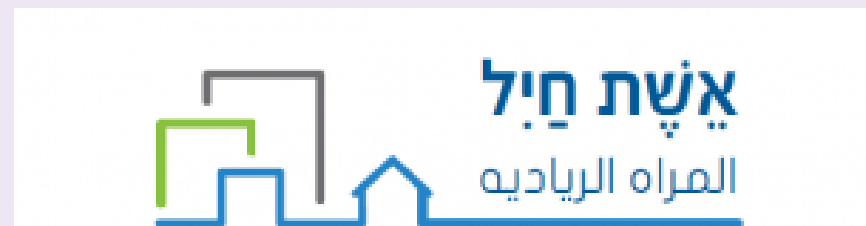

תוכניות לפרט לשילוב בשוק העבודה, בפיתוח ההון האנושי ובמתן סיוע למי שהפסיקה לעבוד לחזור לשוק העבודה.
(הכשרות מקצועיות, הקניית כישורים, מנטורינג, תמריצים ועוד).

מנגנונים שמופנים למעסיקים ומטרתם צמצום אפליה ושינוי תהליכים ארגוניים, במקביל למתן כלים, הכשרות וליווי לטובת קידום מקצועי של נשים לתפקידים בכירים בשכר גבוה.

שחר נשי

תכנית חן

ליווי הנדסאיות חרדיות בסמינרים

she codes;

סל שעות גמיש

חד הוריות

הנדסאיות חשמל

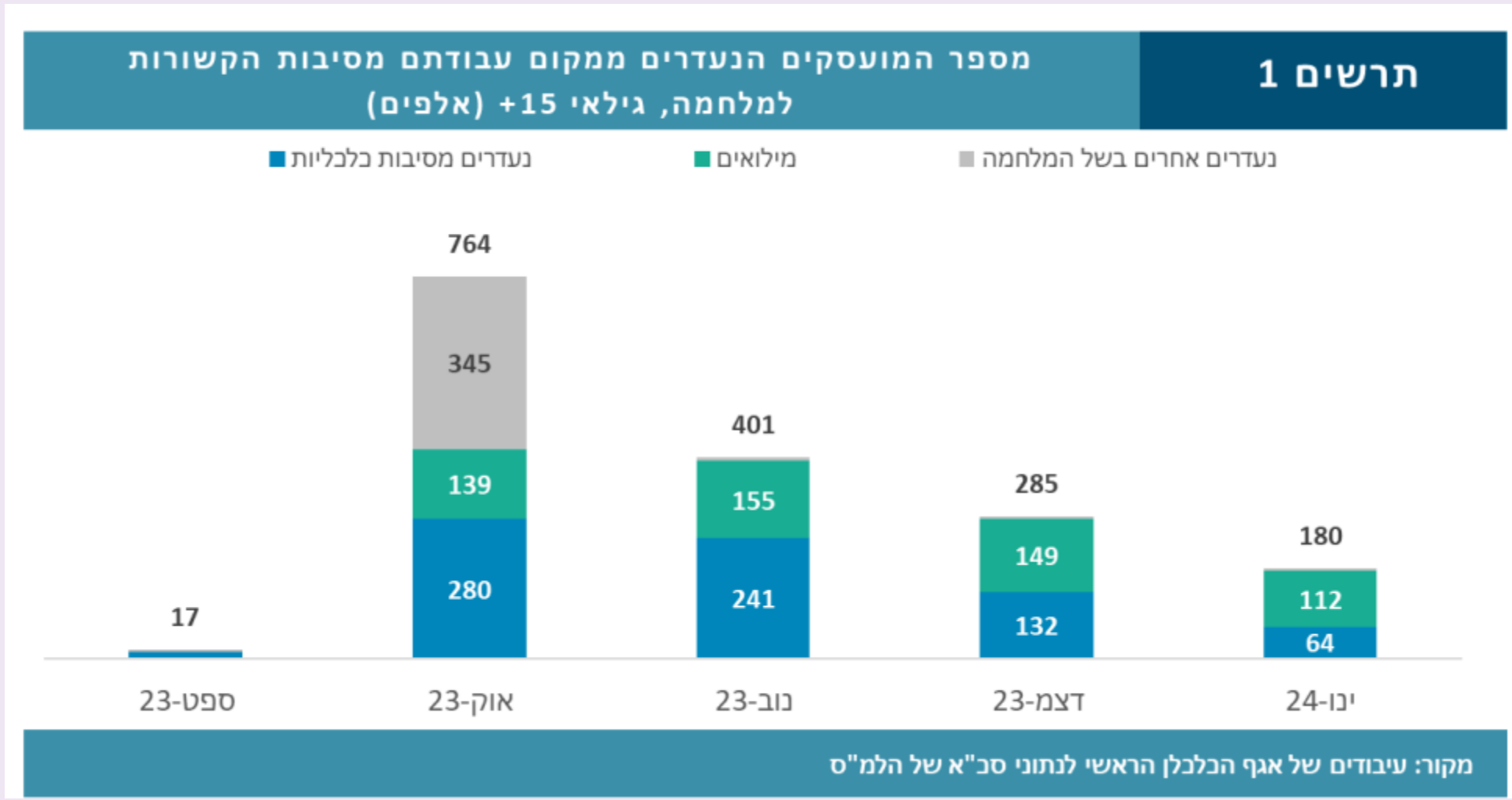
אמצע הדרך
הנסיון שלך, המומחיות שלנו.

קולקטיב אימפקט
לשילוב נשים בהייטק

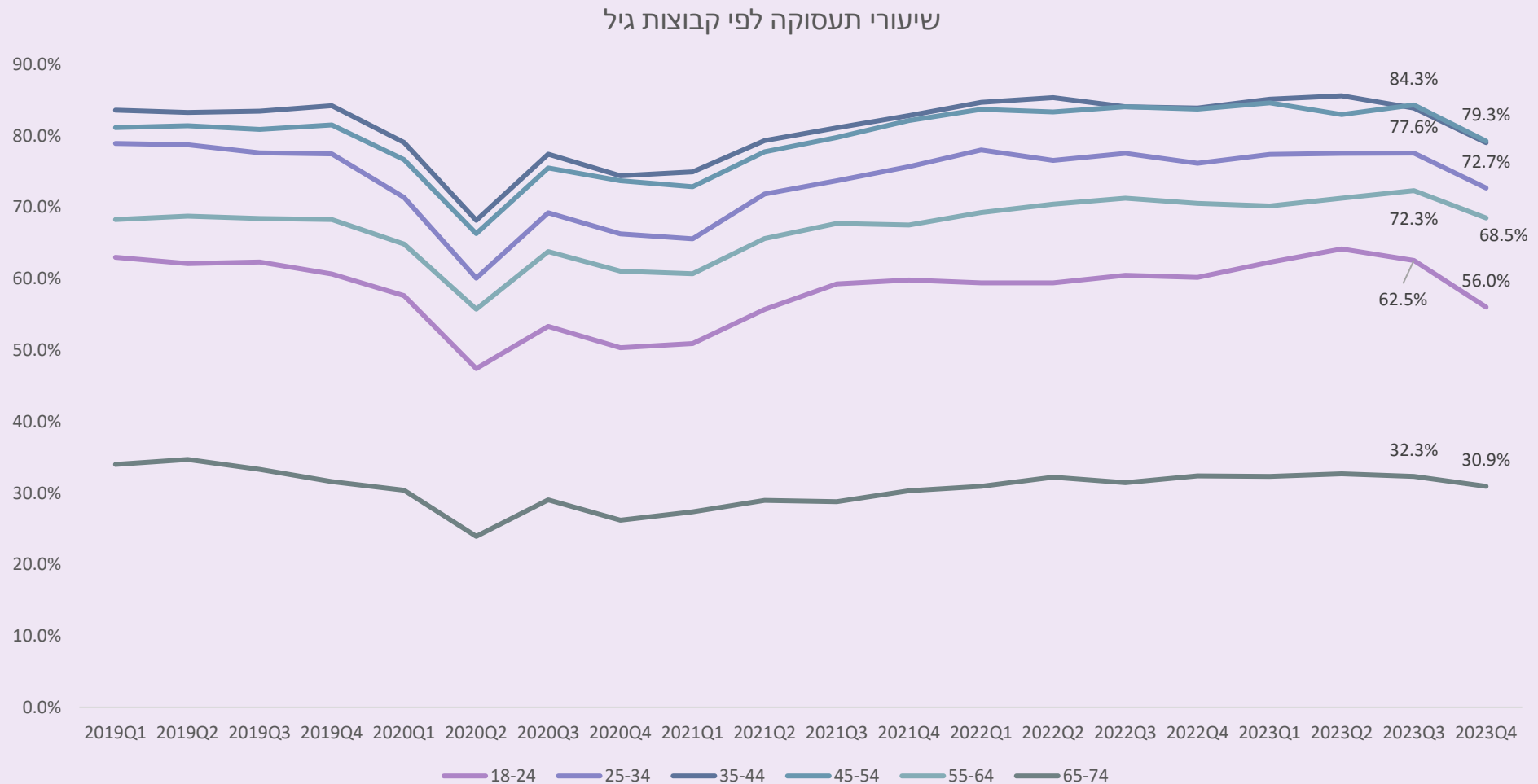
השפעת מלחמת חרבות ברזל

נעדרים – בינואר עדיין מספר גבוה במילואים

שיעורי תעסוקה לפי קבוצות גיל

הפגיעה החזקה ביותר – בקרב צעירים

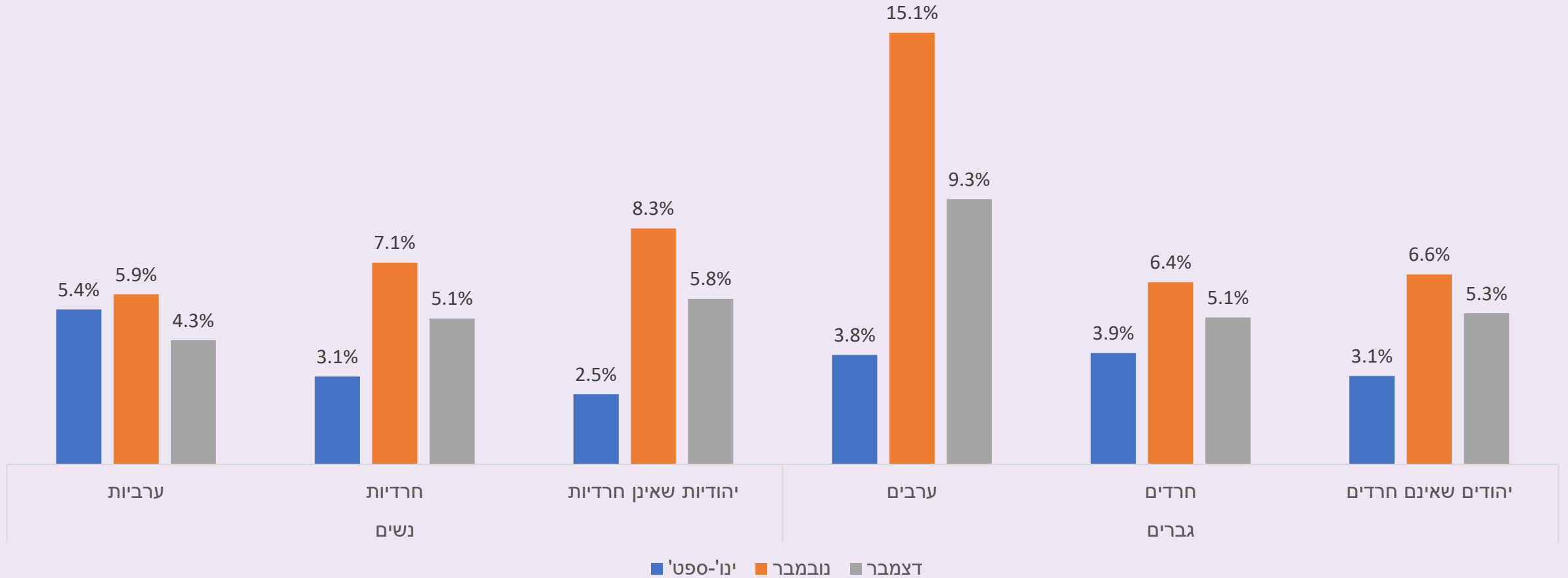

(גברים, לפי מגזר, גילי 25-66)

שיעורי אבטלה לפי אוכלוסיות

שיעור האבטלה אצל גברים ערבים עדיין גבוה יחסית

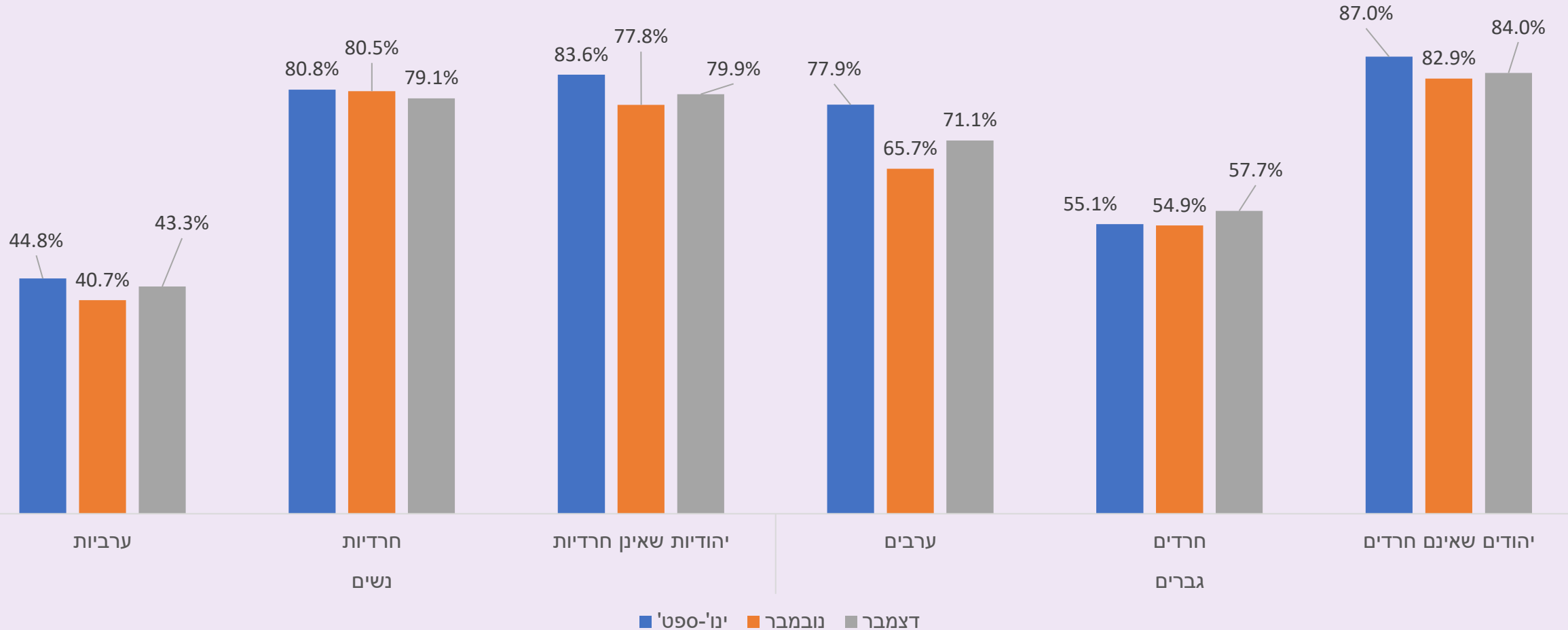

(גברים, לפי מגזר, גילי 25-66)

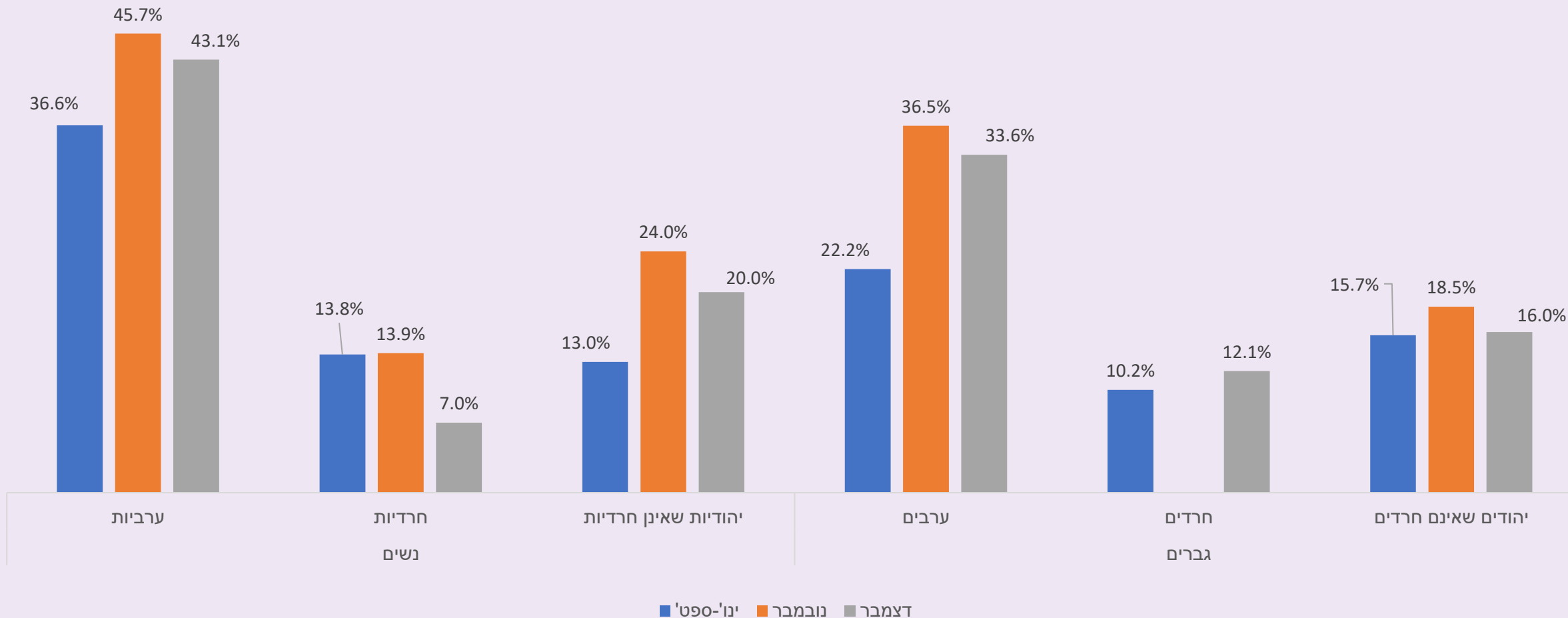
שיעורי תעסוקה לפי אוכלוסיות

עלייה בשיעורי תעסוקה של גברים ערבים לעומת חודשים אוקטובר- נובמבר.

צעירים חסרי מעש (גילי 18-24)

שיעורים גבוהים מאוד של צעירים חסרי מעש בקרב האוכלוסיה הערבית, בדומה למצב בקורונה.

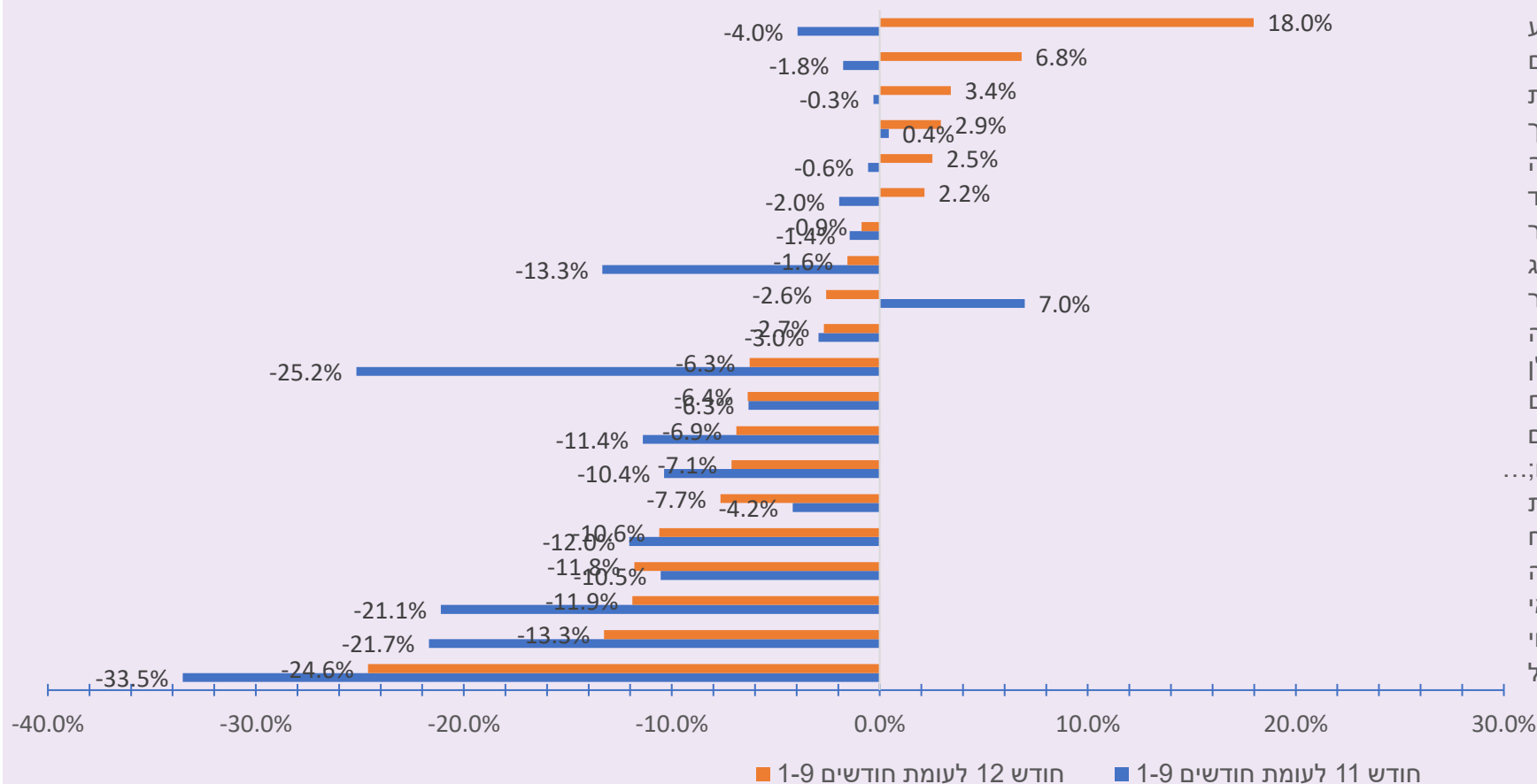

■ ינו' ספט' ■ נובמבר ■ דצמבר

שינויים במספר המועסקים

ברוב הענפים ניכרת התאוששות בחודש דצמבר לעומת נובמבר, אך עדיין יש ירידה משמעותית בענפי הבינוי וישרותי האירוח והאוכל.

שינוי במספר המועסקים לפי ענף כלכלי

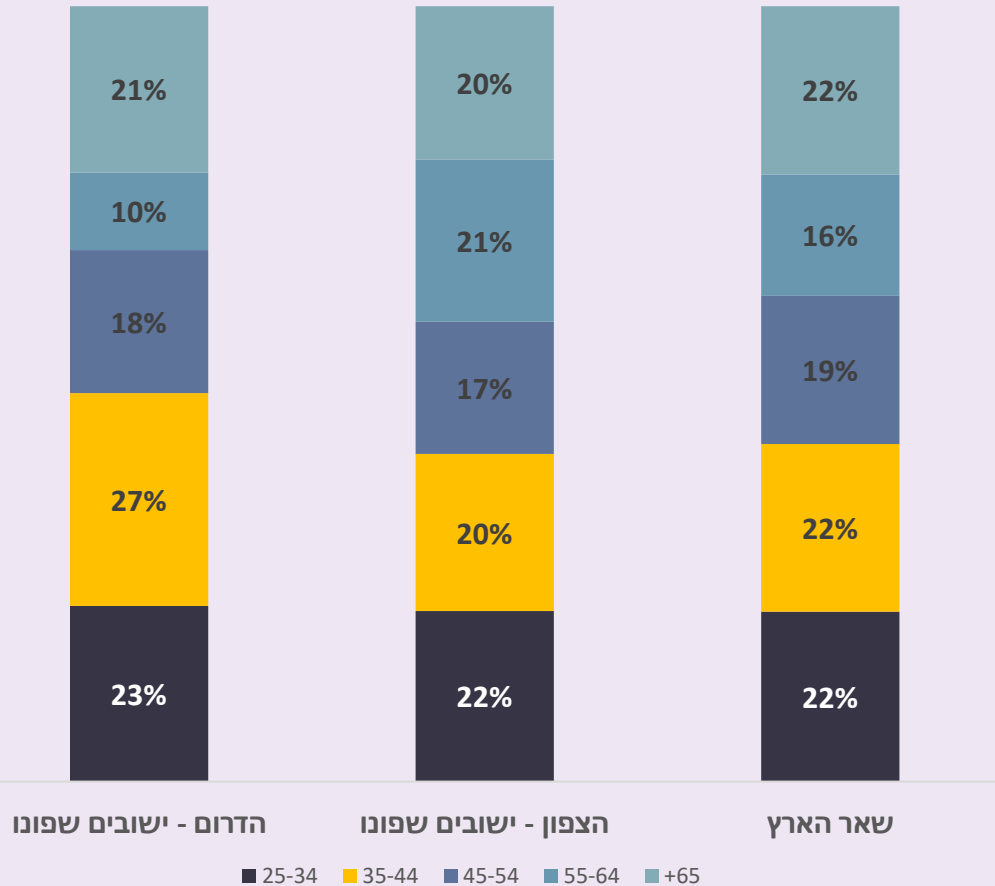

לא ידוע
שירותים אחרים
שירותי תחבורה, אחסנה, דואר ובלדרות
חינוך
תעשייה
שירותי בריאות, רווחה וסעד
אספקת מים; שירותי ביוב, טיפול באשפה ובפסולת ושירותי טיהור
חקלאות, ייעור ודיג
אספקת חשמל, גז, קיטור ומיזוג אוויר
מינהל מקומי, מינהל ציבורי וביטחון; ביטוח לאומי חובה
פעילויות בנדל"ן
שירותים מקצועיים, מדעיים וטכניים
מסחר סיטוני וקמעוני; תיקון כלי רכב מנועיים ואופנועים
משקי בית כמעסיקים; ...
מידע ותקשורת
שירותים פיננסיים ושירותי ביטוח
שירותי ניהול ותמיכה
אמנות, בידור ופנאי
בינוי
שירותי אירוח ואוכל

מאפייני תעסוקת מפונים

מפונים - נתונים דמוגרפיים

התפלגות גילאים לפי אזור

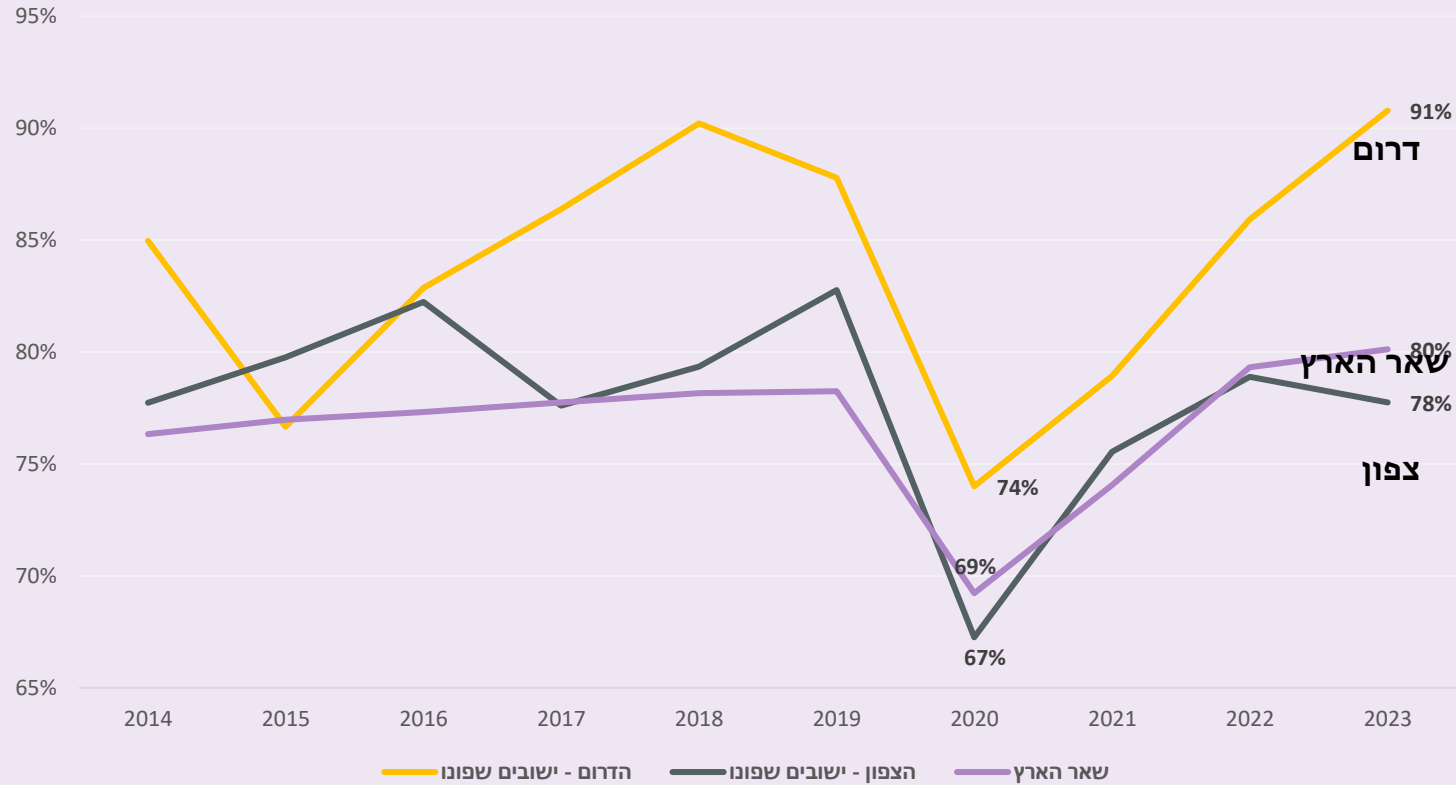

דשבורד עם נתוני מאפייני תעסוקת מפונים

- האוכלוסייה בצפון מבוגרת יותר
- בדרום שיעור גבוה של 35-44
- 22% מהתושבים ביישובי הצפון שפוננו הם ערבים

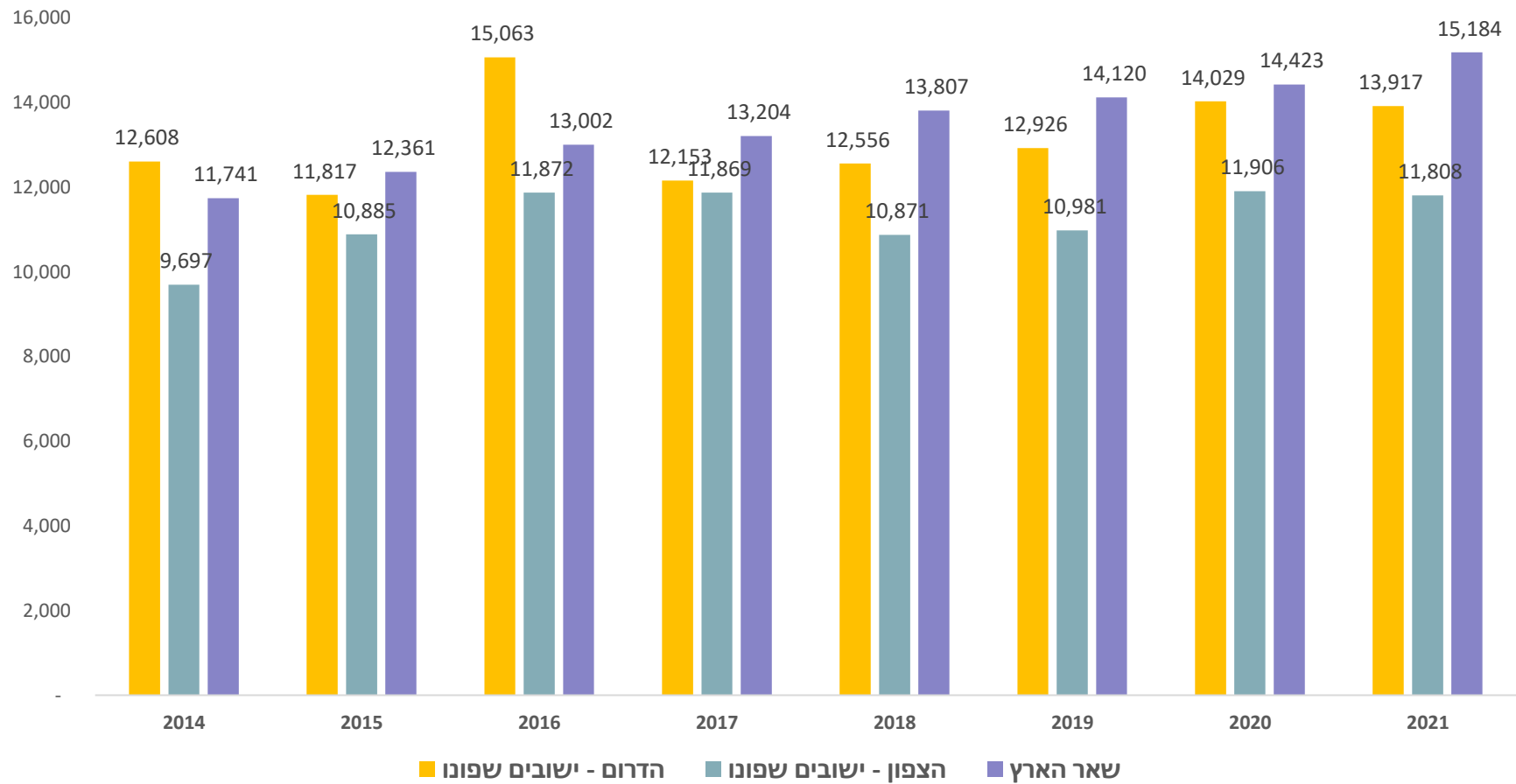
קבוצת גיל	יישובי צפון שפונים	יישובי דרום שפונים
15+	52,365	46,301
25-64	33,829	29,455

שיעור תעסוקה לפי אזור

- שיעור התעסוקה ביישובי הצפון ירד בחדות בתקופת הקורונה
- שיעור תעסוקה גבוה ביישובי הדרום

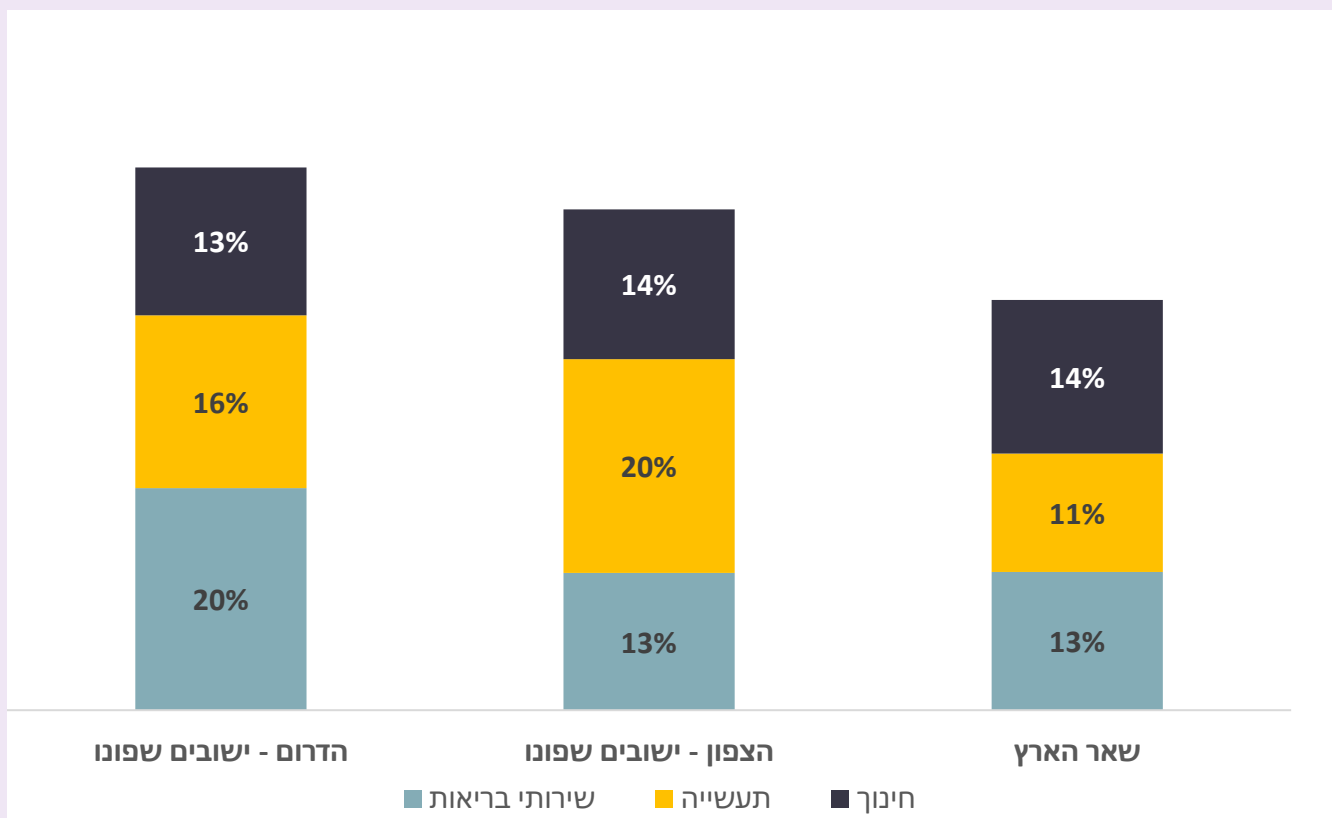
מפונים - הכנסה חודשית ממוצעת

- ההכנסה הממוצעת בצפון נמוכה בכ-30% מההכנסה הממוצעת בשאר הארץ.

- הפער בין המפונים בצפון לשאר הארץ גדל בשנים האחרונות

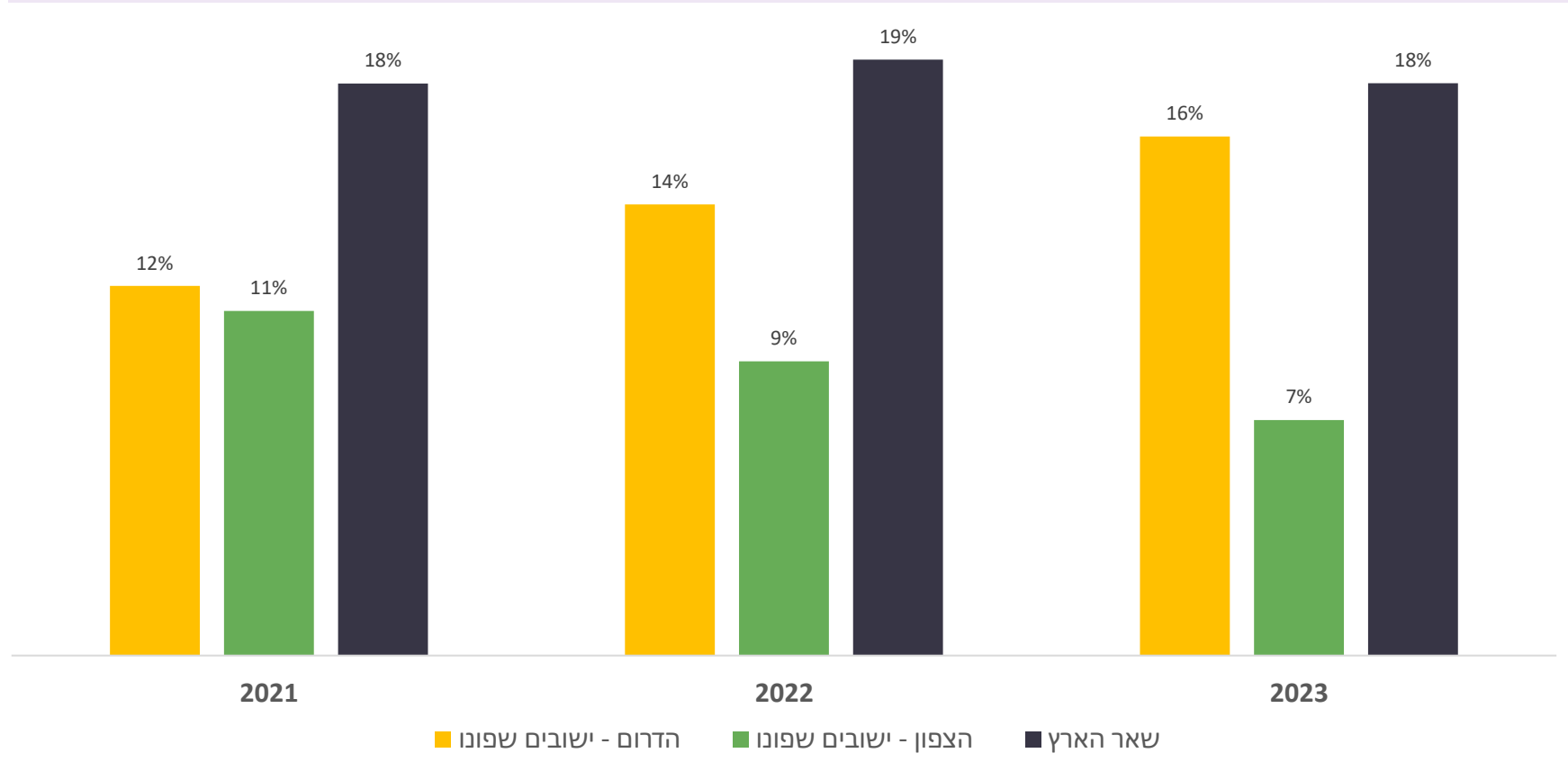
ענפים עיקריים בהם עבדו המפונים

- ביישובים שפוננו, הן בצפון הארץ והן בדרומה, שיעור העובדים בענף **התעשייה** גבוה לעומת שאר הארץ ומהווה את אחד מענפי התעסוקה המרכזיים

- ביישובים שפוננו בדרום הארץ, ענף **שירותי בריאות, סעד ורווחה** הוא בעל שיעור התעסוקה הגבוה ביותר והוא כמעט כפול משיעור העובדים בענף זה בשאר הארץ

מפונים - שיעור העובדים מהבית

- שיעור העבודה מרחוק מהיישובים שפונו בצפון היה נמוך משמעותית מהאזורים האחרים
- שיעור העצמאים באזור זה גבוה יחסית מה שעלול להקשות על התושבים המפונים לחזור לעבודתם בתקופה זו

- ערב המלחמה, שוק העבודה בישראל היה במצב טוב
- אתגרים מרכזיים: פיריון עבודה ופערים בתעסוקה לפי אוכלוסיות
- השפעת המלחמה – שוק העבודה מתאושש, אנשים חוזרים מחל"ת
- מפונים – מפוני צפון עם רקע תעסוקתי חלש יותר מהדרום
- נשים – יש לנו עדיין עבודה רבה לצמצום פערי השכר המגדריים

תודה רבה על ההקשבה!